

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΙΟΝ

1. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.)

Ορισμός	Η συνολική αξία σε χρηματικές μονάδες των τελικών αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται σε μια χώρα, σε ένα συγκεκριμένο έτος.
Διευκρινήσεις	Ο όρος εγχώριο χρησιμοποιείται διότι η παραγωγή πρέπει να γίνεται μέσα στην επικράτεια της χώρας, άσχετα με το αν ο παραγωγός είναι κάτοικος μιας άλλης χώρας.

2. Έννοια Προστιθέμενης Αξίας

Υπολογισμός Αξίας Πώλησης (ΑΠ)	Υπολογισμός Προστιθέμενης Αξίας (ΠΑ)
$ΑΠ = P * Q$ $ΑΠ_x = ΠΑ_1 + ΠΑ_2 + ... + ΠΑ_x$ $ΑΠ_x = ΑΠ_{x-1} + ΠΑ_x$ $ΑΠ_x = ΑΠ_{x+1} - ΠΑ_x$	$ΠΑ_x = ΑΠ_x - ΑΠ_{x-1}$
Σημείωση: οι δείκτες αποτελούν τα διάφορα στάδια παραγωγής των προϊόντων	

Να θυμάσαι:

- Η **προστιθέμενη αξία** είναι η αξία που προστίθεται σε κάθε στάδιο παραγωγής και δείχνει τις **αμοιβές των παραγωγικών συντελεστών**.
- Ισχύει πάντα: **ΑΠ** πρώτου σταδίου = **ΠΑ** πρώτου σταδίου
- Το σύνολο των ΠΑ είναι ίσο με την ΑΠ του τελικού σταδίου
- Η **ΑΠ του τελικού σταδίου μας δίνει το Α.Ε.Π.** Αν έχουμε πολλά προϊόντα, απλά προσθέτουμε τις ΑΠ των τελικών σταδίων όλων των προϊόντων.
- Στο Α.Ε.Π. **δεν** συμπεριλαμβάνονται οι αξίες πώλησης των **ενδιάμεσων** σταδίων.
- Υπολογισμός Α.Ε.Π.:**
 - Μέθοδος τελικού προϊόντος (Η ΑΠ του τελικού σταδίου)
 - Μέθοδος προστιθέμενης αξίας (Προσθέτουμε όλες τις ΠΑ)

3. Η Επίδραση των Τιμών στο Α.Ε.Π. και ο Υπολογισμός του

3.1 Ονομαστικό Α.Ε.Π. (σε τρέχουσες τιμές)

Α.Ε.Π. ονομαστικό (τρέχουσες τιμές)	<u>Για ένα προϊόν X:</u> $Α.Ε.Π. = P_x * Q_x$ <u>Για περισσότερα προϊόντα:</u> $Α.Ε.Π. = P_x * Q_x + P_y * Q_y + ... + P_n * Q_n$
---	---

Να θυμάσαι:

- Το **ονομαστικό Α.Ε.Π.** μετράει τη συνολική παραγωγή σε τρέχουσες τιμές (τιμές του τρέχοντος έτους).
- Το **ονομαστικό Α.Ε.Π. μεταβάλλεται** όταν:
 - Μεταβάλλονται οι τιμές
 - Μεταβάλλονται οι παραγόμενες ποσότητες
 - Μεταβάλλονται και τα δύο ταυτόχρονα

3.2 Πραγματικό Α.Ε.Π. (σε σταθερές τιμές έτους βάσης)

	Χωρίς τη χρήση ΔΤ*	Με τη χρήση ΔΤ*
Α.Ε.Π. πραγματικό (σε σταθερές τιμές έτους βάσης)	<u>Για ένα προϊόν X:</u> $Α.Ε.Π. = P_{x(έτους\ βάσης)} * Q_x$ <u>Για περισσότερα προϊόντα:</u> $Α.Ε.Π. = P_{x(έτους\ βάσης)} * Q_x + ... + P_{n(έτους\ βάσης)} * Q_n$	$\Delta T\% = \frac{ΑΕΠ_{ονομαστικό}}{ΑΕΠ_{πραγματικό}} * 100$ <u>Σημείωση:</u> Αν ο ΔΤ δεν εκφράζεται σε ποσοστό τότε ο παραπάνω τύπος είναι: $\Delta T = \frac{ΑΕΠ_{ονομαστικό}}{ΑΕΠ_{πραγματικό}}$

*ΔΤ = Δείκτης Τιμών (θα το δούμε στην ενότητα 4)

Να θυμάσαι:

- Το **πραγματικό Α.Ε.Π.** μετράει το μέγεθος της παραγωγής σε τιμές έτους βάσης.

- Το **πραγματικό Α.Ε.Π.** δεν επηρεάζεται από τη μεταβολή των τιμών και μεταβάλλεται **ΜΟΝΟ** όταν μεταβληθούν οι **παραγόμενες ποσότητες** των προϊόντων (και άρα αποτελεί πιο αξιόπιστο μέτρο για την εκτίμηση της οικονομίας μιας χώρας).
- **Έτος βάσης:** ένα έτος με το οποίο επιλέξαμε να συγκρίνουμε τις τιμές του τρέχοντος έτους
- Στο **έτος βάσης** ισχύουν:
 - **ΑΕΠ ονομαστικό = ΑΕΠ πραγματικό**
 - **Δείκτης Τιμών = 100**
- Το πραγματικό ΑΕΠ αυξάνεται μόνο όταν αυξάνονται οι παραγόμενες ποσότητες των αγαθών ή των υπηρεσιών (και όχι οι τιμές τους).

4. Δείκτης Τιμών (αποπληθωριστής)

Εκφράζει	Την τιμή σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο ως προς την τιμή σε μια άλλη χρονική περίοδο η οποία επιλέγεται τυχαία ως βάση σύγκρισης. Συγκρίνει δηλαδή τις τιμές σε διαφορετικές χρονικές περιόδους (είτε για ένα αγαθό, είτε για περισσότερα).
Δείχνει	Τη μεταβολή του επιπέδου των τιμών
Χρήση	Απαλλάσσει το Α.Ε.Π. από την επίδραση των τιμών.
Τύποι	
Για ένα προϊόν	$\Delta T \% = \frac{\text{Τρέχοντος έτους}}{\text{Έτους βάσης}} * 100 \quad (1)$
Για πολλά προϊόντα	$\Delta T \% = \frac{\text{Επίπεδο τιμών τρέχοντος έτους}}{\text{Επίπεδο τιμών έτους βάσης}} * 100 \quad (2)$

Να θυμάσαι:

- Στο έτος βάσης, ο ΔΤ% είναι πάντα 100 (ή 1).
- Τους τύπους (1) και (2) τους επιλέγουμε όταν χρειαστεί να αλλάξουμε έτος βάσης προκειμένου να υπολογίσουμε νέο δείκτη τιμών.
- Αν στην οικονομία παράγονται πάνω από ένα προϊόντα, τότε ο ΔΤ εκφράζει το γενικό επίπεδο τιμών σε σχέση με το γενικό επίπεδο τιμών του έτους βάσης.

- Αναφορικά με Α.Ε.Π. και ΔΤ ισχύουν τα παρακάτω:
 - Όταν $\Delta T\% > 100$ οι τιμές αυξήθηκαν και Α.Ε.Π. ονομαστικό > Α.Ε.Π. πραγματικό
 - Όταν $\Delta T\% < 100$ οι τιμές μειώθηκαν και Α.Ε.Π. ονομαστικό < Α.Ε.Π. πραγματικό

4.1 Ρυθμός Πληθωρισμού

Ορισμός	Η ποσοστιαία μεταβολή των τιμών από ένα έτος σε ένα άλλο.
Τύποι	
Για ένα προϊόν	$RP = \frac{P_{\text{τελικό}} - P_{\text{αρχικό}}}{P_{\text{αρχικό}}} * 100$
Για πολλά προϊόντα	$RP = \frac{\Delta T_{\text{τελικό}} - \Delta T_{\text{αρχικό}}}{\Delta T_{\text{αρχικό}}} * 100$

5. Μεταβολές

	Ποσοτική	Ποσοστιαία
Α.Ε.Π. ονομαστικό	$AEΠ_{ον}(X \text{ έτους}) - AEΠ_{ον}(X-1 \text{ έτους})$	$\frac{AEΠ_{ον}(X \text{ έτους}) - AEΠ_{ον}(X-1 \text{ έτους})}{AEΠ_{ον}(X-1 \text{ έτους})} * 100$
Α.Ε.Π. πραγματικό	$AEΠ_{πρ}(X \text{ έτους}) - AEΠ_{πρ}(X-1 \text{ έτους})$	$\frac{AEΠ_{πρ}(X \text{ έτους}) - AEΠ_{πρ}(X-1 \text{ έτους})}{AEΠ_{πρ}(X-1 \text{ έτους})} * 100$

Να θυμάσαι:

- Η ποσοστιαία μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ δείχνει το ρυθμό ανάπτυξης μιας οικονομίας (ή επίπεδο οικονομικής ευημερίας).
- Όταν αλλάζουμε έτος βάσης, η ποσοστιαία μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ δεν μεταβάλλεται.

6. Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (Α.Εθ.Π.)

Τι αφορά	Είναι το εισόδημα που αποκτούν όλοι όσοι ζουν μέσα στην επικράτεια μιας χώρας, καθώς και το μέρος του εισοδήματος που οι πολίτες αποκτούν και στέλνουν στη χώρα.
Τι δεν περιλαμβάνει	Δεν περιλαμβάνει το τμήμα του εισοδήματος που δημιουργείται μέσα στη χώρα από τους αλλοδαπούς και αποστέλλεται στο εξωτερικό.
Τύπος	Καθαρό Εισόδημα από το Εξωτερικό (Κ.Ε.Ε.) = $Y \text{ από εξωτερικό} - Y \text{ προς το εξωτερικό}$ Άρα $A.E\theta.P. = A.E.P. + \text{Καθαρό Εισόδημα από το Εξωτερικό}$

Να θυμάσαι:

- Σε ένα έτος ισχύουν τα παρακάτω:
 - Όταν $K.E.E. > 0$ τότε **$A.E\theta.P. > A.E.P.$**
 - Όταν $K.E.E. < 0$ τότε **$A.E\theta.P. < A.E.P.$**
 - Όταν $K.E.E. = 0$ τότε **$A.E\theta.P. = A.E.P.$**

6.1 Διαφορές Α.Ε.Π και Α.Εθ.Π.

	Περιλαμβάνει	Δεν Περιλαμβάνει
Α.Ε.Π.	Το εισόδημα που δημιουργούν οι μόνιμοι κάτοικοι και οι αλλοδαποί μέσα στη χώρα.	Το εισόδημα που δημιουργούν και αποστέλλουν στη χώρα οι πολίτες της που ζουν στο εξωτερικό.
Α.Εθ.Π.	Το μέρος του εισοδήματος που οι πολίτες της αποκτούν στο εξωτερικό και αποστέλλουν στη χώρα.	Το μέρος του εισοδήματος που δημιουργείται μέσα στη χώρα από τους αλλοδαπούς και αποστέλλεται στο εξωτερικό.

7. Κατά κεφαλήν Α.Ε.Π.

Τι δείχνει	Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ δείχνει πόσο ΑΕΠ αντιστοιχεί σε κάθε άτομο σε μια οικονομία, αν αυτό μοιραζόταν ίσα σε όλα τα μέλη του πληθυσμού.
Τύποι	$\text{κ.κ.Α.Ε.Π.ονομαστικό} = \frac{\text{ΑΕΠονομαστικό}}{\text{Πληθυσμός}}$
	$\text{κ.κ.Α.Ε.Π.πραγματικό} = \frac{\text{ΑΕΠπραγματικό}}{\text{Πληθυσμός}}$
	$\text{κ.κ.Α.Ε.Π.πραγματικό} = \frac{\text{κ.κ.ΑΕΠονομαστικό}}{\Delta T} * 100$

Να θυμάσαι:

- Όσο μικρότερη είναι η ανισοκατανομή του εισοδήματος, τόσο πιο αξιόπιστο είναι το κ.κ. πραγματικό ΑΕΠ.
- Το **κ.κ.Α.Ε.Π.πραγματικό** δείχνει το **βιοτικό επίπεδο** των κατοίκων μιας οικονομίας.
- Τόσο οι μεταβολές, όσο και οι ποσοστιαίες μεταβολές του κ.κ. πραγματικού ΑΕΠ υπολογίζονται με τους παραπάνω τρόπους (βλ. Μεταβολή πραγματικού ΑΕΠ, Ποσοστιαία μεταβολή πραγματικού ΑΕΠ).
- Στο έτος βάσης ισχύει: **κ.κ.Α.Ε.Π.πραγματικό = κ.κ.Α.Ε.Π.ονομαστικό**.